

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6CoP/3/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5819200376
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrej Kekely
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:5819200376.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu Mgr. Andreja Kekelyho a členov JUDr. Jany Urbanovej a JUDr. Vladimíra Topoľančíka, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: 1/ U. T., nar. XX.XX.XXXX, 2/ W. T., nar. XX.XX.XXXX, obe trvale bytom B. XX/XX, XXX XX Z., toho času bytom D. Z. XX, XXXX V., Nórske kráľovstvo, zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo, ako kolíznym opatrovníkom, deti rodičov: matka R. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom obec Z., toho času bytom B. XXX, XXX XX Z. a otec Z. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. XX/XX, XXX XX Z., toho času bytom D. Z. XX, XXXX V., Nórske kráľovstvo, zastúpený JUDr. Martou Bojo Vevurkovou, advokátkou so sídlom Mieru 312/13, 029 01 Námestovo, IČO: 42 217 075, o návrhu otca na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, v konaní o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č. k. 4P/10/2019-501 zo dňa 22. októbra 2021, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Námestovo č. k. 4P/10/2019-501 zo dňa 22. októbra 2021 potvrdzuje.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

III. Rozsudkom Okresného súdu Námestovo č. k. 4P/10/2019-501 zo dňa 22. októbra 2021 sa mení rozsudok Okresného súdu Námestovo spis. zn. 5P/2/2014 zo dňa 30. septembra 2014 v časti výrokov II., III. a IV. týkajúcej sa maloletého U. T., nar. XX.XX.XXXX a maloletej W. T., nar. XX.XX.XXXX.

IV. N a r i a d ť u j e Okresnému súdu Námestovo opravu rozsudku č. k. 4P/10/2019-501 zo dňa 22. októbra 2021 vo výroku VI., a to tak, že tento má správne znieť:

„Zrušuje uznesenie Okresného súdu Námestovo č. k. 4P/10/2019-120 zo dňa 29. januára 2021 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Námestovo č. k. 4P/10/2019-126 zo dňa 12. februára 2021 a uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 10CoP/31/2021-455, 10CoP/32/2021 zo dňa 25. júna 2021.“

a súčasne tomu zodpovedajúcu opravu odseku č. 29 odôvodnenia rozsudku č. k. 4P/10/2019-501 zo dňa 22. októbra 2021.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Námestovo (ďalej „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom zveril maloleté deti T.: U., nar. XX.XX.XXXX a W., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti otca s právom oboch rodičov zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok (výrok I.). Matke maloletých detí uložil povinnosť platiť na výživu maloletého U. sumou vo výške 50,- eur mesačne, vždy do každého 25. dňa v mesiaci vopred k rukám otca maloletých detí, počnúc od 25.02.2019 (výrok II.) a zaplatiť zameškané výživné na maloletého U. za obdobie od 25.02.2019 do 22.10.2021 v celkovej výške 1.600,- eur otcovi maloletého v lehote 12 mesiacov od právoplatnosti rozsudku (výrok III.). Matke maloletých detí súčasne uložil povinnosť platiť na výživu maloletej W. sumou vo výške 50,- eur mesačne, vždy do každého 25. dňa v mesiaci vopred k rukám otca maloletých detí, počnúc od 29.06.2020 (výrok IV.) a zaplatiť

zameškané výživné na maloletú W. za obdobie od 29.06.2020 do 22.10.2021 v celkovej výške 800,- eur otcovi maloletého v lehote 12 mesiacov od právoplatnosti rozsudku (výrok V.). Ďalej zrušil uznesenie Okresného súdu Námestovo spis. zn. 4P/10/2019 zo dňa 12.02.2021 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline spis. zn. 10CoP/31/2021 zo dňa 25.06.2021 (výrok VI.). Napokon rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (výrok VII.).

2. Rozsudok súd prvej inštancie odôvodnil tým, že otec návrhom podaným na súde dňa 25.02.2019 žiadal, aby súd zveril maloletého U. do jeho osobnej starostlivosti a matke uložil povinnosť platiť na jeho výživu sumou 150,- eur. Návrh odôvodnil tým, že rozsudkom Okresného súdu Námestovo spis. zn. 5P/2/2014 zo dňa 23.10.2014 bolo manželstvo rodičov maloletých detí rozvedené a maloleté deti U. T., W. T. a F. T., nar. XX.XX.XXXX boli na čas po rozvode zverené do osobnej starostlivosti matke. Otec maloletých detí sa zaviazal prispievať na výživu U. sumou 170,- eur, W. sumou 150,- eur a F. sumou 130,- eur mesačne, vždy do každého 15. dňa príslušného mesiaca vopred k rukám matky, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku. Otec ďalej uviedol, že navrhuje zmenu rozsudku v časti úpravy práv a povinností k maloletému U. tak, že tento bude zverený do jeho osobnej starostlivosti, s právom oboch rodičov maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok a matke bude uložená povinnosť prispievať na jeho výživu sumou 150,-eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám otca. K dôvodom navrhovanej zmeny sa vyjadril, že maloletý U. sa presťahoval k nemu do Nórska a od polovice augusta 2018 sa na základe vlastného rozhodnutia rozhodol nastúpiť na povinnú školskú dochádzku do nultého ročníka v V. M., v ktorom štúdiu pokračuje naďalej. Maloletý spolu s ním od augusta žije v spoločnej domácnosti v dvojizbovom byte. Uviedol, že od príchodu syna U. zabezpečuje sám a výlučne bez pomoci matky starostlivosť o maloletého, čo zahŕňa okrem stravy, ošatenia, hygienických potrieb, školských pomôcok, cestovného, telefónu aj výdavky na letenky na cestu na Slovensko každé dva mesiace. Uviedol, že v Nórskom kráľovstve pracuje ako stavebný robotník s príjmom v sume cca 2.300,- eur. Zo svojho príjmu uhrádza nájomné za byt v sume 1.000,- eur mesačne, elektrinu za byt v sume 120,- eur mesačne, telefón pre maloletého a pre seba v sume 130,- eur mesačne, náklady na cestovné do práce 150,- eur mesačne, stravu a hygienické potreby pre oboch v sume cca 600,-eur mesačne, výživné na maloletú W. a maloletú F. v sume 450,- eur mesačne, letenky pre neho raz za tri mesiace 250,- eur, a pre maloletého U. každý druhý mesiac v sume 200,- eur. Ďalej má voči Kooperative poisťovni, a. s. Vienna Insurance Group dlh v sume 2.310,56 eur, ktorý sa zaviazal uhrádzať v splátkach po 100,- eur na základe splátkového kalendára, ktorý toho času neplatí. S matkou uzavrel dňa 12.07.2018 dohodu rodičov o úprave práv a povinností rodičov k maloletému U. na čas po rozvode. Predmetná dohoda nebola schválená súdom. V dohode sa otec zaviazal naďalej si plniť svoju vyživovaciu povinnosť k maloletému U., ako je uvedené v rozsudku Okresného súdu Námestovo spis. zn. 5P/2/2014 zo dňa 23.10.2014 a matka dala súhlas otcovi k vycestovaniu do krajiny Nórske kráľovstvo spolu so synom maloletým U. za účelom štúdia. Keďže maloletý mieni naďalej pokračovať v štúdiu v Nórskom kráľovstve a žiť v spoločnej domácnosti s otcom, je potrebné upraviť práva a povinnosti, tak aby zodpovedali skutočnému stavu a zároveň, aby otec mohol naďalej finančne zabezpečovať štúdium a pobyt maloletého v Nórskom kráľovstve.

3. Dňa 26.06.2020 rozšíril otec svoj návrh a žiadal, aby súd zveril do jeho osobnej starostlivosti aj maloletú W. a zaviazal matku k povinnosti platiť na jej výživu sumou vo výške 150,- eur mesačne. Rozšírenie návrhu odôvodnil tým, že ho podával na základe želania maloletej W., presťahovať sa za ním a bratom U. do Nórskeho kráľovstva.

4. Návrhom podaným súdu prvej inštancie dňa 13.01.2021 otec maloletých detí žiadal, aby súd prvej inštancie vydal neodkladné opatrenie, ktorým by boli maloleté deti zverené do jeho osobnej starostlivosti a matke uložená povinnosť platiť na ich výživu, a to na maloletého U. sumou 150,- eur mesačne a na maloletú W. sumou 130,- eur mesačne. Uznesením spis. zn. 4P/10/2019 zo dňa 29.1.2021 súd prvej inštancie dočasne zveril maloletého U. a maloletú W. do osobnej starostlivosti otca až do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, s povinnosťou matky platiť na výživu U. sumou 100,- eur mesačne a na výživu maloletej W. sumou 80,- eur mesačne. Uznesením Krajského súdu v Žiline spis. zn. 10CoP/31/2021 zo dňa 25.06.2021 bolo uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku o dočasnom zverení maloletých detí U. a W. do osobnej starostlivosti otca potvrdené a výrok o vyživovacej povinnosti matky vo vzťahu k maloletým deťom bol zmenený tak, že matke maloletých detí bola uložená povinnosť platiť na výživu U. sumou 50,- eur mesačne a na výživu W. sumou 40,- eur mesačne.

5. Na pojednávaní otec zotrval na podanom návrhu a uviedol, že U. je u neho už tretí rok a W. rok. Deti žiada zveriť do svojej osobnej starostlivosti z dôvodu, že nech by sa čokoľvek stalo, tak je lepšie, keď ich má zverené. Takto keby ich mala zverená matka, by s ňou musel stále komunikovať, trebárs keby šiel s deťmi k lekárovi a podobne. Pracuje ako stavebný robotník a zarobí 3.500,- eur. Mesačne platí nájomné vo výške 1.100,- eur, elektrinu vo výške 120,- eur, telekomunikačné prostriedky vo výške 40,- eur,

hygienické potreby pre domácnosť + drogéria vo výške 80,- eur, pohonné hmoty do práce, výlety a mýto vo výške 200,- eur, oblečenie vo výške 80,- eur, leasing za motorový čln vo výške 300,- eur. Na maloletú W. má pravidelné mesačné výdavky, a to na úrazové poistenie vo výške 13,- eur, telekomunikačné prostriedky vo výške 40,- eur, drogéria + prášok na pranie vo výške 40,- eur, strava vo výške 300,- eur, strava v škole vo výške 25,- eur, oblečenie vo výške 80,- eur, prehliadky u lekára + lieky vo výške 15,- eur, poplatok za jazdecký krúžok vo výške 67,- eur, výlety vo výške 50,- eur. Na maloletého U. má pravidelné mesačné výdavky, a to úrazové poistenie vo výške 13,- eur, telekomunikačné prostriedky vo výške 40,- eur, drogéria + prášok na pranie vo výške 25,- eur, strava vo výške 300,- eur, cestovné do školy vo výške 40,- eur, oblečenie vo výške 80,- eur, prehliadky u lekára + lieky vo výške 15,- eur, výlety vo výške 50,- eur. Keďže mu musel kúpiť počítač, bol to jednorazový výdavok vo výške 1.000,- eur. U maloletej W. predstavoval jednorazový výdavok vo výške 130,- eur na jazdecké oblečenie. Otec súčasne uviedol, že na U. žiada výživné od 25.02.2019 vo výške 50,- eur a na W. žiada výživné od 29.06.2020 taktiež vo výške 50,- eur. Deti chodia k matke vždy na prázdniny, teraz bola COVID situácia, ale predtým bol U. štyri až päťkrát do roka doma. Matka za celé to obdobie nezaplatila deťom výživné. Keď sú deti u nej, tak sa o ne stará, taktiež im posielala darčeky. Kedykoľvek by chcela, môže deti navštíviť. Naposledy deti u nej boli cez prázdniny, boli tam celé dva mesiace, okrem 12 dní, kedy boli deti s ním na dovolenke. Syn U. navštevuje strednú školu so zameraním na cestový ruch a je prvák. Predtým chodil na strednú elektrotechnickú školu, kde sa mu ale nepáčilo. Bývajú v rodinnom dome, kde majú prenajaté poschodie. Deti majú vlastné izby. W. chodí na základnú školu do ôsmeho ročníka.

6. Matka maloletých detí na pojednávaní uviedla, že pracuje ako ekonómka v K. Y., kde je jej príjem max. 650,- eur. Žije v prenajatom byte s dcérou F., za ktorý platí mesačne sumu 450,- eur. Mesačne platí aj leasing na motorové vozidlo vo výške 288,- eur. Okrem toho poberá prídavky na jedno dieťa vo výške 25,- eur a výživné na F. vo výške 130,- eur. Mama jej dáva mesačne 150,- eur. Dcéra F. je štvrtáčka, stravuje sa, kde za stravu platí 35,- eur. Poistená nie je. Chodí na krúžok keramiky, za ktorý platí 5,- eur mesačne. S otcom detí boli dohodnutí, že keď pôjdu deti do Nórska, že to výživné, ktoré platil na ne mu dá, ale nech jej dá prídavky na F.. Ona ani nemá z čoho platiť výživné a taktiež jej otec výživné platí z bratovho účtu a ona nevie, či jej ho platí brat, alebo on. Nevie prečo nemá účet v slovenskej banke. Keby mala deti vo svojej starostlivosti, tak by mala výživné. Nesúhlasila s tým, aby boli deti zverené otcovi, pretože jej bráni v styku s nimi. Vždy keď chcela, keď tam bol len U., aby prišiel ku nej na Vianoce, tak mu musela kúpiť letenku. Vlastne zakaždým platila jednu letenku ona a druhú otec. Ona deťom nebránila, aby boli v Nórskom kráľovstve. Výživné nemá z čoho platiť a už vôbec nie spiatočne. Uviedla, že do minulého mesiaca poberala prídavky aj na W. a U., ale otcovi ich neposielala. Na pohonné hmoty minie mesačne 50,- eur. Má partnera, ale nežijú v spoločnej domácnosti.

7. Na pojednávaní boli vypočuté aj maloleté deti. Z výsluchu maloletého U. vyplynulo, že v Nórskom kráľovstve študuje na strednej škole. Nechcel by sa vrátiť na Slovensko, iba ak na návštevu. S matkou je v denno-dennom kontakte. S návrhom otca na zverenie súhlasí. Moc sa mu nepáči to, že od matky žiada výživné, hoci má vyšší príjem ako ona. Matka mu pošle, keď má sviatok, vždy nejaký darček a taktiež aj sestru. Z výsluchu maloletej W. vyplynulo, že chodí do ôsmej triedy v Nórskom kráľovstve. Chcela by sa naučiť jazyk, chcela by tam pracovať a potom ísť do zahraničia. Uviedla, že jej je jedno ktorému z rodičov bude zverená. S matkou má bližší vzťah a navštevovať ju chodí vtedy, keď povie otec.

8. Súd prvej inštancie ďalej citujúc ust. § 26, § 36 ods. 1, § 62 ods. 1 až 6, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1 a § 78 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoR“) uviedol, že z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že návrh otca je dôvodný. Maloletý U. je u neho už tretí rok, študuje na strednej škole a nemá v pláne vrátiť sa trvalo na Slovensko. Maloletá W. už rok navštevuje základnú školu v Nórskom kráľovstve a z jej výsluchu vyplynulo, že v Nórskom kráľovstve mieni zostať. Celú starostlivosť o deti zvláda otec bez problémov a bez pomoci matky. Nesúhlas matky s návrhom zrejme súvisel s predchádzajúcou dohodou rodičov, že deti môžu žiť v Nórskom kráľovstve, avšak otec nebude od nej požadovať výživné. Súd prvej inštancie bol teda toho názoru, že v danom prípade s prihliadnutím na záujmy maloletých detí bolo potrebné právne zosúladiť reálny stav. Preto s poukazom najmä na vyjadrenie maloletých detí tieto zveril do osobnej starostlivosti otca s právom oboch rodičov zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok.

9. Súd prvej inštancie sa stotožnil aj s tou časťou návrhu otca, v rámci ktorého žiadal, aby bola matke uložená povinnosť platiť na výživu U. sumou 50,- eur mesačne a na výživu W. sumou 50,- eur mesačne. Podľa súdu prvej inštancie neobstála argumentácia matky, že nemá z čoho platiť výživné, keď pri deklarovanej príjme 650,- eur, si dovoľí platiť leasing na motorové vozidlo v splátkach vo výške 288,- eur mesačne. Výživné, ktoré navrhol otec a na ktoré platenie ju súd prvej inštancie zaviazal síce absolútne nepostačujú na zabezpečenie potrieb maloletých detí, avšak otec zrejme v záujme zachovania dobrých vzťahov urobil ústupok, a to aj napriek tomu, že matka sa absolútne nepodieľa na výžive

detí. S poukazom na tieto skutočnosti preto súd prvej inštancie uložil matke povinnosť platiť na výživu maloletého U. sumou 50,- eur mesačne počnúc od 25.02.2019 a na výživu maloletej W. sumou 50,- eur mesačne počnúc od 29.06.2020. Dobu začatia plnenia vyživovacej povinnosti súd prvej inštancie určil v súlade s návrhom otca. Na maloletého U. tak vznikol matke za obdobie od 25.02.2019 do 22.10.2021 nedoplatok na zameškanom výživnom vo výške 1.600,- eur a na maloletú W. za obdobie od 29.06.2020 do 22.10.2021 vo výške 800,- eur, ktorý súd prvej inštancie uložil matke zaplatiť otcovi v lehote 12 mesiacov od právoplatnosti rozsudku.

10. Napokon súd prvej inštancie vzhľadom na to, že uznesením spis. zn. 4P/10/2019 zo dňa 12.02.2021 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline spis. zn. 10CoP/31/2021 zo dňa 25.06.2021 boli dočasne upravené práva a povinnosti rodičov k maloletým deťom, zrušil predmetné rozhodnutia vzhľadom na rozhodnutie vo veci samej.

11. V zákonnej lehote podala proti výrokom III., IV. a V. rozsudku súdu prvej inštancie odvolanie matka, pričom navrhla, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v týchto výrokoch tak, že zameškané výživné na obe maloleté deti otcovi (navrhovateľovi) nepriznáva a určil jej vyživovaciu povinnosť k maloletej W. v sume 40,- eur mesačne, vždy do 25. dňa v mesiaci, a to na účet vedený na meno otca v slovenskej banke. Matka súčasne navrhovala, aby odvolací súd upravil jej styk s maloletými deťmi U. a W. tak, že otcovi by bola uložená povinnosť dopraviť maloletých na územie Slovenskej republiky každé tri mesiace.

12. Matka v odvolaní namietala naplnenie odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. a), f) a h) CSP. Matka v kontexte s namietanými odvolacími dôvodmi podľa ust. § 365 ods. 1 písm. a) a h) CSP poukazovala na skutočnosť, že v konaní bol obom maloletým ustanovený kolízny opatrovník, a to Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo. Ďalej poukazovala na to, že obe maloleté deti opustili územie Slovenskej republiky dňa 17.07.2020 a nachádzali sa v Nórskom kráľovstve bez prerušenia 273 dní ku dňu 16.04.2021 z kalendárneho roka 2020/2021. Následne prišli na územie Slovenskej republiky v mesiaci júl 2021 na 14 dní a ďalej na nariadené pojednávanie dňa 22.10.2021 (pobyt 3 dni). Z celkového počtu dní od odchodu maloletých detí do Nórskeho kráľovstva doposiaľ ubehlo 501 kalendárnych dní. Z uvedeného matka vyvodzovala, že krajinou miesta obvyklého pobytu maloletých sa stalo Nórske kráľovstvo. Z tohto vyvodzovala právomoc príslušného orgánu sociálnoprávnej ochrany detí Nórskeho kráľovstva. Namietala tak, že v konaní nebola daná právomoc súdom ustanoveného kolízneho opatrovníka maloletým deťom, teda Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo. Matka súčasne s poukazom na ust. článkov 1, 5, 15, 16 a 17 Haagskeho dohovoru o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone a spolupráci v oblasti rodičovských práv a povinností a opatrení na ochranu dieťaťa zo dňa 19.10.1996 namietala, že v danom prípade nebola daná právomoc súdu Slovenskej republiky, ale justičného orgánu Nórskeho kráľovstva, pričom sa rozhodovanie v súdnej veci malo spravovať právnym poriadkom Nórskeho kráľovstva. Pokiaľ ide o odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) CSP, matka namietala, že súd prvej inštancie zaslal dňa 31.07.2021 výzvu otcovi na zaslanie potvrdenia o priemernom mesačnom zárobku za posledných 12 mesiacov. Otec na túto výzvu súdu prvej inštancie nepredložil požadované potvrdenie do 15 dní a súd prvej inštancie sa touto skutočnosťou vôbec nezaoberal. Na jej žiadosť jej na pojednávaní dňa 22.10.2021 boli dané do rúk xero kópie nie vierohodnej povahy za 8 kalendárnych mesiacov v rôznych mesiacoch a rokoch. Z predloženého dokumentu je tak priemerný mesačný zárobok otca cca. 385.635,- NOK, čo je v prepočte na eurá suma 37.490,58,- eur, a teda delene počtom deviatich mesiacov suma 4.165,62 eur, čo za 12 mesiacov v priemere predstavuje sumu 4.876,- eur. V odôvodnení napadnutého rozsudku je však uvedené, že otec uviedol príjem v sume 3.500,- eur. Z uvedeného je zrejmé, že otec uviedol sumu, ktorá nemôže byť reálna a je preukázateľne optimalizovaná. Ona naopak vierohodne preukázala svoje príjmy a výdavky, oficiálne potvrdené štátnymi inštitúciami a bankami. Súd prvej inštancie však uviedol, že jej neverí jej príjem aj napriek jednoznačnej dôkaznej situácii. Na pojednávaní jej bolo vytýkané jej motorové vozidlo, ktoré kúpila pre deti, na cestu do zamestnania a dovoz dcéry do školy. Pred tým vlastnila vyše 22 ročné motorové vozidlo, ktoré už nebolo bezpečné a bolo stále poruchové. Motorové vozidlo kúpila, keď nemala vedomosť, že otec bude žiadať výživné, lebo dohoda s ním bola úplne iná, a to že deti pôjdu len na študijný pobyt do Nórskeho kráľovstva. Na pojednávaní otec na radu svojej zástupkyne požiadal o spätnú zaplata zameškaného výživného, čo je v jej situácii nemožné mu vrátiť. Matka v tomto kontexte poukazovala na to, že z dôvodov na strane otca sa trikrát odročovalo pojednávanie, a tým jej nie z vlastnej viny narástla suma zameškaného výživného. Ďalej matka uviedla, že otec v konaní uviedol nepodložené výdavky, ktoré nie je možné overiť. V zmysle platnej nórskej legislatívy v oblasti zdravotnej starostlivosti detí je zdravotná starostlivosť bezplatná, doprava pre deti je takisto bezplatná, školstvo je bezplatné, deti dostávajú učebné pomôcky bezplatne, aj notebook, čo uviedol otec, maloletý U. ho dostal bezplatne od školy, ako ho dostala aj jej dcéra. Matka sa súčasne vyjadrovala k činnosti kolízneho opatrovníka, ktorý aj napriek

nedostatku právomoci vypočúval deti v Nórskom kráľovstve cez mobilný telefón v prítomnosti otca, pričom mu tak unikla skutočnosť, že otec žije s poľskou rodinou, kde sa delí o jednu partnerku s iným mužom žijúcim v tej istej domácnosti. Deti jej hovorili, že otec pravidelne konzumuje alkohol s občanmi poľskej národnosti žijúcimi v spoločnej domácnosti. Tuto skutočnosť matka nepovažovala za stav zhodný s dobrými mravmi a nevie, aký to bude mať dopad na maloleté deti. O tejto skutočnosti upovedomila nórske úrady, aby začali konať v tejto veci. Ak súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že nebola ani raz pri deťoch v Nórskom kráľovstve, matka poukazovala na to, že partnerka otca sa jej telefonicky vyhrážala smrťou, a tak aj z obavy o svoj život za deťmi nevycestovala. Deti jej volajú ohľadne svojho zdravotného stavu, nakoľko majú iba lieky, ktoré im nabalila ona, čo sa dá aj jasne preukázať výpisom z ich elektronickej zdravotnej knižky. Matka ďalej namietala, že otec nemá osobný účet v slovenskej banke a svoje osobné motorové vozidlo má registrované na svoju matku. Túto skutočnosť súd prvej inštancie nezobral vôbec do úvahy. Matka tiež v odvolaní namietla, že súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku neupravil jej styk s oboma maloletými, takže ak sa otec rozhodne, maloleté deti už neuvidí. Ďalej neupravil jasne platenie výživného, keďže otec je v Nórskom kráľovstve a požaduje platenie výživného na účty tretích osôb, čo považuje za neprípustné z pohľadu, že jej následne povie, že mu nezaplatila nič a preukázať túto skutočnosť tak bude pre ňu takmer nemožné. Počas celého konania súd prvej inštancie nezobral do úvahy ani jedno jej podanie a naopak otcovi vo všetkom vyhovel. Na strane súdu prvej inštancie došlo aj k procesným chybám, pričom matka konkretizovala, že predvolanie na pojednávanie dňa 22.10.2021 bolo len vo veci maloletého U., a napriek tomu otec donútil ísť na pojednávanie aj maloletú W., ktorá nebola predvolaná. Záverom matka namietala, že boli porušené jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa ust. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a pojednávalo sa tendenčne v prospech otca, či už to boli odročenia, návrhy atď.

13. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu matky navrhol napadnutý rozsudok v celom rozsahu potvrdiť. Uviedol, že maloleté deti sa dlhodobejšie zdržiavajú v osobnej starostlivosti otca v Nórskom kráľovstve, preto súhlasí s napadnutým rozsudkom. S maloletými deťmi bol vykonaný pohovor na Úrade práce sociálnych vecí a rodiny v Námestove dňa 16.07.2020 bez prítomnosti rodičov. Maloleté deti uviedli, že chcú študovať v Nórskom kráľovstve. Dňa 08.04.2021 bol vykonaný opätovne pohovor s maloletými deťmi, prostredníctvom telefonického hovoru, nakoľko sa nachádzali v Nórskom kráľovstve. Maloleté deti uviedli, že si tam zvykli, páči sa im tam, našli si tam kamarátov a chcú naďalej pokračovať v štúdiu v Nórskom kráľovstve. S matkou sú v pravidelnom telefonickom kontakte, alebo prostredníctvom videochatu. Dňa 22.10.2021 boli maloleté deti vypočuté súdom prvej inštancie, kde potvrdili že chcú naďalej študovať v Nórskom kráľovstve.

14. Otec sa k odvolaniu matky písomne nevyjadril a odvolaciemu súdu nebolo predložené ani žiadne ďalšie podanie účastníkov v odvolacom konaní.

15. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací [§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) v spojení s § 2 ods. 1 CMP], po zistení, že odvolanie matky proti rozsudku súdu prvej inštancie, čo do jeho výrokov III., IV. a V., bolo podané včas (362 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), oprávneným subjektom - matkou ako účastníkom konania (§ 359 CSP v spojení s § 2 ods. 1 a § 7 CMP) a smerovalo proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu podľa § 65 CMP, teda v celom rozsahu, s tým, že odvolacími dôvodmi nie je viazaný (§ 66 CMP) a toto rozhodnutie bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) podľa ust. § 387 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP v celom rozsahu ako vecne správne potvrdil.

16. Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so zásadnými skutkovými a právnymi závermi, na ktorých súd prvej inštancie napadnuté rozhodnutie založil. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, pre rozhodnutie o návrhu otca, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP. Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie je v tejto jeho časti vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj odvolací súd. Z uvedených dôvodov sa odvolací súd v odvolacom konaní obmedzil iba na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP).

17. Súčasne odvolací súd preskúmal i námietky matky maloletých detí uvedené v jej opravnom prostriedku a po ich preskúmaní dospel k záveru, že tieto nie sú dôvodné. Žiada sa dodať, že odvolací súd, ktorý nebol viazaný ani rozsahom odvolania (§ 65 CMP, keďže konanie bolo možné začať aj bez návrhu § 23 ods. 2 v spojení s § 111 a nasl. CMP) a ani odvolacími dôvodmi (§ 66 CMP) nevzhladol ani naplnenie iných odvolacích dôvodov mimo tých, ktoré namietla matka vo svojom opravnom prostriedku.

18. Matka v podanom odvolaní primárne namietala, že v priebehu konania sa štátom miesta obvyklého pobytu maloletých stalo Nórske kráľovstvo. V tomto kontexte tak ďalej namietala, že neboli naplnené podmienky konania, keďže právomoc na konanie v danej veci mal príslušný orgán Nórskeho kráľovstva, pričom s týmto súvisí aj to, že v danom konaní mal práva a záujmy maloletých detí zastupovať príslušný orgán sociálnoprávnej ochrany detí v Nórskom kráľovstve. Napokon v súvislosti so zmenou obvyklého pobytu maloletých matka namietala, že v danom prípade sa mala vec posudzovať právom obvyklého pobytu maloletých, teda právom Nórskeho kráľovstva.

19. V kontexte s uvedenou odvolacou námietkou matky, teda posúdenia otázky právomoci súdu prvej inštancie ako súdu Slovenskej republiky (ktorú ako podmienku konania je súd povinný skúmať počas celého konania; § 161 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP) odvolací súd vzhľadom na určitú nespornú väzbu oboch maloletých k Nórskej kráľovstvu, aplikoval na danú vec Haagsky dohovor o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone a spolupráci v oblasti rodičovských práv a povinností a opatrení na ochranu dieťaťa zo dňa 19.10.1996 (ďalej len „Dohovor“; čl. 1, a čl. 3). V zmysle ust. čl. 5 ods. 1 a 2 Dohovoru právomoc prijímať opatrenia na ochranu dieťaťa alebo jeho majetku majú justičné alebo správne orgány zmluvného štátu, kde má dieťa svoj obvyklý pobyt. Ak dôjde k zmene obvyklého pobytu dieťaťa na územie iného zmluvného štátu, nadobudnú s výnimkou ustanovenia článku 7 právomoc orgány štátu nového obvyklého pobytu dieťaťa. Zásadným kritériom pre určenie právomoci tak bolo posúdenie otázky obvyklého pobytu maloletých. Definíciu obvyklého pobytu dieťaťa Dohovor neobsahuje. „Obvyklý pobyt dieťaťa“ tak treba vykladať tak, že mu zodpovedá miesto, ktoré odzrkadľuje istú mieru začlenenia dieťaťa do sociálneho a rodinného prostredia. Na tento účel treba vziať do úvahy najmä trvanie, pravidelnosť, podmienky a dôvody pobytu na území členského štátu a presťahovanie rodiny do tohto štátu, štátnu príslušnosť dieťaťa, miesto a podmienky školskej dochádzky, jazykové znalosti, ako aj rodinné a sociálne väzby, ktoré dieťa udržiava v danom štáte. Je na vnútroštátnom súde, aby určil, kde má dieťa obvyklý pobyt, majúc na pamäti všetky osobitné skutkové okolnosti každého jednotlivého prípadu (napr. rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-523/07 zo dňa 02.04.2009).

20. Pokiaľ ide o individuálne okolnosti súdnej veci, odvolací súd poukazuje primárne na to, že rozsudkom Okresného súdu Námestovo spis. zn. 5P/2/2014 zo dňa 30.09.2014 (teda nie dňa 23.10.2014, ako to uviedol otec v návrhu na začatie konania na zmenu úpravy rodičovských práv a povinností k maloletému U., dňa 23.10.2014 nadobudol rozsudok právoplatnosť) bola schválená rodičovská dohoda, v zmysle ktorej boli maloleté deti: U. T., W. T. a F. T., nar. 22.09.2011 na čas po rozvedení manželstva ich rodičov zverené do osobnej starostlivosti matky s tým, že obaja rodičia budú maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok. Otec sa zaviazal prispievať na výživu maloletého U. sumou 170,- eur mesačne, maloletej W. sumou 150,- eur mesačne a maloletej F. sumou 130,- eur mesačne, vždy do každého 15. dňa príslušného mesiaca vopred k rukám matky, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku. Zároveň bol v rozsudku upravený styk otca s maloletými deťmi, a to tak, že je oprávnený stretávať sa s nimi každý kalendárny štvrtok, vždy posledný kalendárny týždeň príslušného kalendárneho štvrtroka, od pondelka 15.00 hod. do nedele 10.00 hod. s tým, že si maloleté deti prevezme v mieste bydliska matky. Matka bola zaviazaná povinnosťou deti na styk s otcom náležite pripraviť a odovzdať otcovi a otec bol zaviazaný povinnosťou v dohodnutom čase maloleté deti vrátiť v mieste ich bydliska. Vychádzajúc z tohto rozhodnutia Okresného súdu Námestovo bolo dohodou rodičov určené miesto bydliska maloletých v mieste bydliska ich matky.

21. Z obsahu dohody rodičov zo dňa 12.07.2018 vyplýva, že rodičia maloletého U. uzavreli dohodu o úprave ich práv a povinností na čas po rozvedení za účelom študijného pobytu maloletého U. v Nórskej kráľovstve. Matka v tejto dohode dala otcovi súhlas k vycestovaniu do Nórskeho kráľovstva spolu s maloletým U. na obdobie od 14.07.2018 do 31.08.2019, pričom maloletý s týmto mal vyjadriť súhlas. Z uvedeného možno vyvodiť, že pobyt maloletého na území Nórskeho kráľovstva bol rodičmi dohodnutý ako pobyt dočasný za účelom študijného pobytu. To potvrdil ďalej aj otec v podanom odvolaní proti uzneseniu súdu prvej inštancie č. k. 4P/10/2019-30 zo dňa 15.03.2019 o zastavení konania. V tomto odvolaní zároveň otec uviedol, že návrh na začatie konania podával práve z dôvodu, že maloletý U. chce pokračovať v štúdiu v Nórskej kráľovstve a on sa nechce dopustiť neoprávneného premiestnenia maloletého. Dané potvrdila aj matka vo vyjadrení doručenom súdu prvej inštancie dňa 05.05.2020, kedy uviedla, že maloletý je v Nórskej kráľovstve na študijnom pobyte v školskom roku 2019/2020 a po skončení školského roka sa má vrátiť na územie Slovenskej republiky. Matka tak v tomto čase trvala na tom, aby maloletý zostal zverený aj naďalej do jej osobnej starostlivosti. Na spomenutú dohodu rodičov zo dňa 12.07.2018 odkazoval otec aj v návrhu na začatie konania na zmenu úpravy rodičovských práv a povinností k maloletej W., doručenom súdu prvej inštancie dňa 26.06.2020, kedy uviedol, že maloletý U. sa v Nórskej kráľovstve nachádza v jeho faktickej starostlivosti výlučne a dočasne za účelom štúdia na základe tejto dohody. V čase podania návrhu na začatie konania na zmenu úpravy rodičovských práv a

povinností k maloletej W. sa maloletá W. podľa tvrdení otca nachádzala na území Slovenskej republiky a len otca požiadala o možnosť ísť do Nórskeho kráľovstva k nemu za účelom pokračovania v štúdiu a byť tam spolu s bratom U..

22. Podľa správy kolízneho opatrovníka zo zisťovania rodinných, bytových a sociálnych pomerov u maloletých detí zo dňa 30.07.2020 sa matka mala vyjadriť, že s návrhom nesúhlasí, maloletá W. odišla do Nórskeho kráľovstva s otcom na ročný študijný pobyt. S otcom vycestoval i maloletý U., keďže chce pokračovať v štúdiu na strednej škole v Nórskom kráľovstve. Ďalej sa v správe udáva, že maloletý U. ukončil v Nórskom kráľovstve základnú školu a chcel by tam pokračovať v štúdiu na strednej škole. Podľa jeho vyjadrenia tam má viac príležitostí rozvíjať sa. Maloletá W. je už asi dva roky rozhodnutá ísť študovať do Nórska. Napokon kolízny opatrovník v správe uviedol, že maloletá F. vie, že súrodenci chcú ísť študovať k otcovi do Nórska a aj ona o tom rozmýšľa, ale až keď bude väčšia.

23. Účel pobytu maloletých U. a W. v Nórskom kráľovstve otec opätovne uviedol v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, doručenom súdu prvej inštancie dňa 13.01.2021. Opätovne v ňom uviedol, že obe maloleté deti sa v Nórskom kráľovstve nachádzajú za účelom štúdia, pričom maloletá W. začala od 17.08.2020 navštevovať školské zariadenie v škole Grunnskole Hordvik a maloletý U. začal navštevovať školské zariadenie od 14.07.2018 na podklade dohody rodičov zo dňa 12.07.2018.

24. Matka v odvolaní proti uzneseniu súdu prvej inštancie č. k. 4P/10/2019-120 zo dňa 29.01.2021, doručenom súdu prvej inštancie dňa 05.03.2021, poukazovala na to, že maloletý U. sa nachádzal v Nórskom kráľovstve na základe dohody rodičov zo dňa 12.07.2018 a maloletá W. sa nachádzala v Nórskom kráľovstve na základe dohody o rodičovskej zodpovednosti zo dňa 17.07.2020, uzavretej vo veci študijného pobytu maloletej W..

25. Kolízny opatrovník v stanovisku zo dňa 09.04.2021 uviedol, že maloleté deti majú záujem naďalej pokračovať v štúdiu v Nórskom kráľovstve, čo vyplýva z pohovorov vykonaných s maloletými deťmi dňa 16.07.2020 a dňa 08.04.2021.

26. Matka po prvýkrát namietala, že maloleté deti majú miesto obvyklého pobytu až v podaní doručenom súdu prvej inštancie dňa 16.04.2021, čo vyvodzovala zo skutočnosti, že maloleté deti sa od 17.07.2020 nachádzali nepretržite na území Nórskeho kráľovstva 273 dní.

27. Kolízny opatrovník v stanovisku zo dňa 23.04.2021 oznamoval súdu prvej inštancie, že matka dňa 29.07.2020 uviedla, že sa s otcom dohodli a spísali mediačnú dohodu s tým, že umožnila maloletým U. a W. študovať v Nórsku.

28. Matka v podanom odvolaní vyvodzovala svoj záver o mieste obvyklého pobytu oboch maloletých detí opätovne len zo skutočnosti, že maloleté deti sa od 17.07.2020 do podania odvolania nachádzali v Nórskom kráľovstve nepretržite s výnimkou 14 dní v mesiaci júl 2021 a 3 dní v mesiaci október 2021 501 dní.

29. Vychádzajúc z uvedeného mal odvolací súd za to, že nemožno prisvedčiť názoru matky, že by medzičasom došlo k zmene miesta obvyklého pobytu maloletých detí a že miestom súčasného obvyklého pobytu maloletých detí je Nórske kráľovstvo. Tento záver odvolací súd vyvodil z toho, že obaja rodičia počas konania konštantne tvrdili, že pobyt maloletých detí v Nórskom kráľovstve je dočasný za účelom ich štúdia v tejto krajine. Odvolací súd prihliadal tiež na to, že naďalej pretrvávajú väzby maloletých detí na Slovenskú republiku, keďže, ako to aj uviedol otec v odvolaní proti uzneseniu súdu prvej inštancie č. k. 4P/10/2019-30 zo dňa 15.03.2019 o zastavení konania, na území Slovenskej republiky majú naďalej svoje sociálne a rodinné väzby (žije tu ich matka, sestra F., starí rodičia). Väzby maloletých k Slovenskej republike, ako miestu ich pôvodného miesta obvyklého pobytu tak nezanikli a dá sa povedať, že doposiaľ pretrvávajú. Skutočnosť, že pobyt maloletých v Nórskom kráľovstve pretrváva z časového hľadiska po dlhšiu dobu, tak nie je sám o sebe pre určenie miesta obvyklého pobytu maloletých v zmysle vyššie uvedených zásad posudzovania miesta obvyklého pobytu dieťaťa smerodajný.

30. Odvolací súd tak dospel k záveru, že súd prvej inštancie, rovnako aj Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Náместovo ako príslušný orgán sociálnoprávnej ochrany detí, teda ako príslušné orgány Slovenskej republiky si zachovali svoju právomoc aj po začatí konania, keďže nedošlo k zmene miesta obvyklého pobytu maloletých, ako to predpokladá čl. 5 ods. 2 Dohovoru. V tomto kontexte tak bolo potrebné v zmysle ust. čl. 15 ods. 1 Dohovoru na danú vec aplikovať právny poriadok Slovenskej republiky.

31. Pokiaľ v ďalšom matka v odvolaní namietala nevhodnosť výchovného prostredia otca (jeho súžitie s poľskou rodinou a konzumáciu alkoholu) odvolací súd konštatuje, že takéto skutočnosti nevyplývajú z vykonaného dokazovania a rovnako matka ani v odvolacom konaní neprodukovala žiadne dôkazy, ktorými by takéto skutočnosti preukázala.

32. Matka ďalej v podanom odvolaní namietala správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie vo výroku III., ktorým jej bola určená vyživovacia povinnosť k maloletej W. v sume 50,- eur mesačne. V tomto kontexte

spochybňovala vierohodnosť dôkazov predložených otcom, ktoré mali preukazovať jeho príjem, ktorý bol podľa jej názoru nereálny a optimalizovaný. Aj keď tým, že obe maloleté deti boli zverené do osobnej starostlivosti otca, nezaniká jeho vyživovacia povinnosť k obojm maloletým (túto majú obaja rodičia až do času, kým nie je dieťa schopné samo sa živiť, § 62 ods. 1 ZoR), pri určovaní vyživovacej povinnosti prihliada súd aj na osobnú starostlivosť rodiča, ktorému boli deti zverené do osobnej starostlivosti (§ 62 ods. 4 ZoR), teda v tomto prípade otcovi. Vzhľadom k odôvodneným potrebám oboch maloletých detí je zrejmé, že otec, aj napriek tomu, že sa o maloleté deti osobne stará, bude musieť, aj vzhľadom na výšku svojich príjmov, hradiť výrazne väčšiu časť nákladov spojených so zabezpečením potrieb oboch maloletých detí. Pre rozhodnutie o vyživovacej povinnosti matky (§ 65 ods. 1 ZoR) tak bolo zásadne potrebné preskúmať možnosti, schopnosti a majetkové pomery matky, ktoré sú jedným z určujúcich faktorov určenia výšky jej vyživovacej povinnosti (§ 75 ods. 1 ZoR). Súd prvej inštancie dospel k záveru, že je v možnostiach a schopnostiach matky plniť vyživovaciu povinnosť voči obojm maloletým deťom v rozsahu sumy 50,- eur mesačne. Pri tomto závere prihliadal najmä na skutočnosť, že matka pravidelne spláca leasingové splátky za motorové vozidlo, a to vo výške 288,- eur mesačne. Táto úvaha súdu prvej inštancie korešponduje so znením ust. § 62 ods. 5 ZoR, podľa ktorého výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Matka v tomto kontexte namietala, že nové motorové vozidlo zakúpila ešte v čase, kedy nemala vedomosť, že otec bude požadovať výživné, keďže s ním bola dohodnutá, že deti pôjdu do Nórskeho kráľovstva len na študijný pobyt. Pred tým vlastnila vyše 22 rokov staré motorové vozidlo. Odvolací súd neupiera matke právo na istú životnú úroveň, avšak toto jej právo nemôže ísť na úkor maloletých detí na zabezpečenie primeranej výživy. Je nepochybné, že sumu 50,- eur mesačne, t. j. sumu cca 1,67 eur denne (50,- eur / 30 dní) možno vnímať ako sumu, ktorá je veľmi ťažko spôsobilá pokryť nevyhnutné potreby oboch maloletých detí, ak odvolací súd vezme do úvahy, že suma životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa je podľa ust. § 2 písm. c) bod 2 zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení vo výške 99,56 eur. Pritom životné minimum predstavuje spoločensky uznanú minimálnu hranicu príjmov fyzickej osoby, pod ktorou nastáva stav jej hmotnej núdze (§ 1 zákona č. 601/2003 Z. z.). Nie je tak akceptovateľné, aby sa matka podieľala na výžive oboch maloletých detí ešte menej ako polovicou sumy ich životného minima a súčasne jej životnej úrovni zodpovedalo užívanie motorového vozidla, ktoré spláca mesačne v rozsahu sumy 288,- eur (teda takmer trojnásobku určenej vyživovacej povinnosti na obe maloleté deti) a na ktorého prevádzku mesačne vynakladá ďalšiu sumu 50,- eur (na nákup pohonných hmôt, ako uviedla matka na pojednávaní dňa 22.10.2021). V kontexte určenej vyživovacej povinnosti matky odvolací súd poukazuje na uznesenie č. k. 10CoP/31/2021-445, 10CoP/32/2021 zo dňa 25.06.2021, ktorým Krajský súd v Žiline matke uložil povinnosť prispievať na výživu oboch maloletých detí len v nevyhnutnej miere (366 CMP), pričom tejto nevyhnutnej miere malo u maloletého U. zodpovedať výživné vo výške 50,- eur mesačne a u maloletej W. výživné vo výške 40,- eur. Teda súd prvej inštancie matke napadnutým rozsudkom určil vyživovaciu povinnosť na hranici nevyhnutného výživného, keďže zjavne dospel k záveru, že matka nie je schopná plniť vyživovaciu povinnosť k maloletým deťom vo vyššej miere. V nadväznosti na uvedené potom odvolací súd považoval odvolacie námietky matky týkajúce sa určenia jej vyživovacej k maloletej W. za nedôvodné.

33. Matka súčasne namietala uloženú povinnosť zaplatiť zameškané výživné na obe maloleté deti (výroky III. a V. napadnutého rozsudku) s odôvodnením, že s otcom bola dohodnutá, že maloleté deti pôjdu do Nórskeho kráľovstva len na študijný pobyt a otec výživné nebude požadovať. Vzhľadom na jej situáciu nie je možné otcovi späťne zaplatiť výživné. Zároveň poukazovala na to, že konanie bolo z dôvodov na strane otca predĺžované, a tak suma zameškaného výživného nie z jej viny narástla. Aj túto odvolaciu námietku považoval odvolací súd za neopodstatnenú. V prvom rade odvolací súd poukazuje na to, že právo na výživné nie je právom rodiča, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, proti povinnému rodičovi, ale ide výlučne o právo maloletého dieťaťa, ktoré vyplýva zo samotnej podstaty vyživovacej povinnosti rodičov k deťom podľa ust. § 62 ods. 1 ZoR a ktoré za neho môže návrhom uplatniť v súdnom konaní jeden z rodičov, prípadne o tomto práve môže rozhodnúť súd aj bez návrhu (§ 23 ods. 2 v spojení s § 111 a nasl. CMP). Súčasne odvolací súd poukazuje na to, že vyživovaciu povinnosť majú obaja rodičia (§ 62 ods. 1 ZoR), pričom ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného (§ 65 ods. 1 ZoR). Súd postupuje rovnako aj v prípade, ak rodičia spolu žijú, ale jeden z nich svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu dobrovoľne neplní (§ 65 ods. 2 ZoR). Možno tak konštatovať, že súd je povinný aj bez návrhu upraviť vyživovaciu povinnosť rodiča k maloletému dieťaťu, ak si rodič túto povinnosť neplní alebo plní v menšom rozsahu, ako to zodpovedá zákonným požiadavkám (§ 62 až § 64 a § 75 ods. 1 ZoR). Súčasne treba zdôrazniť, že právo na výživné sa nepremlčuje. Možno

ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania (§ 77 ods. 1 ZoR). Aj zo samotného vyjadrenia matky vyplýva, že na výživu oboch maloletých detí za obdobie od začatia konania neprispievala a z dôvodu ich pobytu v Nórskom kráľovstve u otca týmto neposkytovala ani osobnú starostlivosť. Potom bolo určenie vyživovacej povinnosti so spätnou účinnosťou (rozumej od podania návrhu) na mieste. Na tom nič nemení ani prípadná dohoda rodičov maloletých, v zmysle ktorej sa jeden z rodičov zaviazal, že nebude na maloleté dieťa požadovať od druhého rodiča výživné. Uvedené vyplýva jednak z už uvedenej podstaty práva maloletého dieťaťa na výživné, teda že ide o právo maloletého dieťaťa a nie právo rodiča požadovať od druhého rodiča výživné na maloleté dieťa a súčasne z toho, že dohody rodičov maloletého dieťaťa o výživnom podliehajú schváleniu súdu (§ 65 ods. 1 in fine ZoR).

34. Odvolací súd v kontexte skutočnosti, že maloletý U. nadobudne dňa 28.09.2022 plnoletosť, považuje za vhodné uviesť, že práve on sa stane osobou oprávnenou na preberanie výživného a matka tak bude povinná plniť svoju vyživovaciu povinnosť priamo jemu, a nie otcovi ako rodičovi, komu bol U. zverený do osobnej starostlivosti.

35. Matka v odvolaní vzniesla tiež určitú námietku ohľadom platenia výživného k rukám otca, a to, že otec požaduje platenie na účty tretích osôb a ona potom nebude vedieť preukázať splnenie si svojej povinnosti. Túto námietku odvolací súd vyhodnotil ako irelevantnú, keďže sa netýka predmetu konania, ale samotného plnenia povinnosti uloženej matke napadnutým rozsudkom.

36. Ak matka namietala, že v predvolaní na pojednávanie dňa 22.10.2021 nebola uvedená v označení veci maloletá W. a aj napriek tomu táto sa na pojednávanie ustanovila a bola súdom prvej inštancie vypočutá, išlo zo strany súdu prvej inštancie len ku nepresnému označeniu veci, ktorá nepresnosť však vzhľadom k prítomnosti všetkých účastníkov konania a ich zástupcov na pojednávaní nemohla znemožniť žiadnemu účastníkovi uplatňovanie jeho procesných práv a porušiť tak právo na spravodlivý proces [§ 365 ods. 1 písm. b) CSP]. Rovnako k tomuto nemohlo dôjsť na strane matky ani tým, že sa súd prvej inštancie nestotožnil s jej argumentáciou a nevyhovel jej návrhom a naopak vyhovel návrhu otca. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (uznesenie Ústavného súdu SR spis. zn. IV.ÚS 252/2004 zo dňa 31.08.2004), ani právo na to, aby bol účastník pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (uznesenie Ústavného súdu SR spis. zn. I.ÚS 50/2004 zo dňa 03.03.2004). Do obsahu základného práva podľa ust. čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivý proces podľa ust. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nepatrí ani právo účastníka vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (uznesenia Ústavného súdu SR spis. zn. II. ÚS 3/1997 zo dňa 19.03.1997 a spis. zn. II. ÚS 251/2003 zo dňa 17.12.2003).

37. Napokon pokiaľ matka v odvolaní namietala, že súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku neupravil jej styk s oboma maloletými deťmi, odvolací súd poukazuje na to, že úprava styku matky s maloletými deťmi nebola predmetom konania v súdnej veci, a to vzhľadom k tomu, že nikto z účastníkov nežiadal upraviť styk matky s maloletými deťmi a ani súd prvej inštancie konanie o tomto predmete nezačal (23 ods. 2 CMP). Preto sa odvolací súd v rámci odvolacieho prieskumu, viazaný rozsahom konania na súde prvej inštancie, ktorý určil aj samotný rozsah odvolacieho prieskumu, nemohol zaoberať návrhom matky na úpravu jej styku s maloletými deťmi (§ 371 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP). O návrhu matky na úpravu styku s maloletými, obsiahnutým v jej opravnom prostriedku, by tak mal konať súd prvej inštancie v novom konaní.

38. V nadväznosti na uvedené tak odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP ako vecne správny potvrdil. Keďže napadnutým rozsudkom došlo k zmene rozsudku Okresného súdu Námestovo spis. zn. 5P/2/2014 zo dňa 30.09.2014 (§ 121 CMP a § 26 ZoR) odvolací súd vyjadril túto skutočnosť vo výroku tohto rozsudku.

39. Odvolací súd v zmysle ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP rozhodol o náhrade trov odvolacieho konania, a to tak, že v zmysle ust. § 52 CMP vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

40. Záverom odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie sa pri písomnom vyhotovení rozsudku dopustil zrejmej nesprávnosti, keď vo výroku VI. napadnutého rozsudku nesprávne označil ním vydané uznesenie (vo výroku VI. napadnutého rozsudku označené ako uznesenie spis. zn. 4P/10/2019 zo dňa 12.02.2021), ktorým v priebehu konania nariadil neodkladné opatrenie, ako aj uznesenie Krajského súdu v Žiline (vo výroku VI. napadnutého rozsudku označené ako uznesenie spis. zn. 10CoP/31/2021 zo dňa 25.06.2021), ktorým bolo uznesenie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia čiastočne potvrdené a čiastočne zmenené. Dotknutým výrokom VI. napadnutého rozsudku tak súd prvej inštancie zrušil neodkladné opatrenie, ktorým boli maloleté deti dočasne do právoplatného skončenia konania vo veci samej zverené do osobnej starostlivosti otca a matke bola uložená povinnosť mesačne prispievať

na výživu maloletého U. sumou 50,- eur a maloletej W. sumou 40,- eur, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám otca, a to až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej. Z obsahu spisu vyplýva, že predmetné neodkladné opatrenie bolo nariadené uznesením súdu prvej inštancie č. k. 4P/10/2019-120 zo dňa 29. januára 2021 v spojení s opravným uznesením súdu prvej inštancie č. k. 4P/10/2019-126 zo dňa 12. februára 2021 a uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 10CoP/31/2021-455, 10CoP/32/2021 zo dňa 25. júna 2021, a teda súd prvej inštancie sa dopustil vo výroku VI. napadnutého rozsudku zrejmej nesprávnosti. Táto zrejma nesprávnosť sa rovnako prejavila aj v odseku č. 29 odôvodnenia napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie. Preto odvolací súd nariadil súdu prvej inštancie postupom podľa ust. čl. 3 ods. 1 Základných princípov CMP s použitím ust. § 224 CSP opravu napadnutého rozsudku vo výroku VI. a v odseku č. 29 odôvodnenia napadnutého rozsudku, a to tak, ako je to uvedené vo výroku IV. rozsudku odvolacieho súdu.

41. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) [§ 421 ods. 2 CSP].

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) [§ 422 ods. 1 CSP].

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Odvolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu (§ 77 CMP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému

rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) [§ 428 CSP]. Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti /Exekučný poriadok/ a o zmene a doplnení ďalších zákonov).

Ak sa jedná o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na výkon rozhodnutia vo veciach maloletých podľa § 370 a nasl. CMP.